

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

954. MEDDELELSE

72. ÅRGANG 15. OKTOBER 1970

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

Kirsebær-dværgfrugt, en ondartet smitsom sygdom

Inden for kirsebæravlen i Nordamerika har sygdommen kirsebær-dværgfrugt (Little cherry) været kendt siden 1933, og den har gennem mange år optrådt særdeles ondartet og forvoldt betydelige tab både i Canada og USA.

I Europa blev sygdommen iagttaget i England i 1955, og siden da er den fundet i adskillige andre europæiske lande.

Her i landet blev dværgfrugtsymptomer hos skyggemorel registreret fra plantepatologisk side i 1958 og siden er sygdommen observeret i adskillige sorter.

Sygdommen har hidtil været regnet for en virussygdom, og denne antagelse er muligvis korrekt, uanset flere lignende sygdomme i de allerseneste år har vist sig at være fremkaldt af et mykoplasma.

Symptomer og sortsmodtagelighed

Frugtsymptomer. Bær på enkelte grene eller på større partier af træerne er unormalt små og modner ikke i løbet af den normale frugtmodningsperiode.

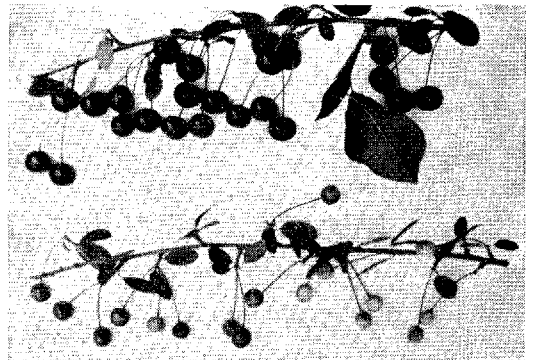
De angrebne frugter er ofte kun halvt så store som sunde, tilspidsede og mangler den normale modningsfarve.

Frugtfarven på de angrebne frugter varierer med sorten; 'Napoleon' bliver næsten hvid, 'Montmorency' lyserrød og frugterne af de mørkt farvede sorter som 'Bing' og 'Lambert' bliver kun røde. Farven hos de inficerede frugter er i alle tilfælde meget lysere end hos de

normalt modnede frugter og mangler endvidere sødme og smag.

De angrebne frugters fordeling i de syge træer varierer meget. Det er ikke usædvanligt, at sygdommen kun viser sig i en eller to grene, det første år et træ er sygt. Selv på træer, der har været syge gennem en årrække, er det sjældent, at samtlige frugter viser symptomer. På nogle træer optræder angrebne og sundt udseende frugter på forskellige frugtsporer spredt over de samme grene, og i nogle tilfælde endog på samme spore.

Kulturforanstaltninger (gødskning og vanding m.v.) påvirker frugtstørrelsen på de angrebne træer og kan i nogen grad forsinke modningen hos sunde træer, hvilket komplice-

'Stevnsbær' angrebet af kirsebær-dværgfrugt

Øverst gren fra sundt træ.

Nederst gren fra angrebet træ.

Foto: F. Hejndorf.

rer diagnosen. Denne er lettest at stille hos velpassede frugttræer, og hos træer hvor nogle grene bærer normale frugter, og hvor andre bærer angrebne bær.

Andre symptomer. Udover småfrugtethed og ændret frugtfarve forekommer sædvanligvis andre symptomer, og disse kan være en stor hjælp i diagnosen. Akselbladene hos inficerede træer er ofte forstørrede og fremtræder som smalle blade. Omkring bærplukningstiden er bladene hos de syge træer almindeligvis lysere end hos de sunde træer.

Sent på efteråret sker der ofte en genvækst fra sovende øjne på syge træer, og genblomstring om sommeren på enkelte grene er ikke ualmindelig.

Gamle dværgfrugt-angrebne træer viser ofte topnekrose.

Værtområde og overføring

Prunus avium, *P. cerasus*, *P. serrulata*, *P. sieboldii*, *P. subhirtella* og *P. yedoensis* kan alle angribes af sygdommen.

Kirsebær dværgfrugt er endvidere påvist hos symptomløse japanske prydkirsebær f. eks. 'Kanzan' og 'Shirofugen'. *Prunus domestica* (blomme) angribes tilsyneladende ikke.

Hos kirsebærtræer her i landet, er der i de senere år registreret adskillige symptomer på angreb af dværgfrugt, og sygdommen er konstateret gennem testning.

Siden 1950 er der udført undersøgelser (amerikanske), for at klarlægge overføringsmåden,

og det er herved vist, at cikader kan overføre sygdommen fra syge til sunde kirsebærtræer.

Påvisning af sygdommen

Efter angreb af dværgfrugt viser kirsebærsorterne 'Sam' og 'Van' bladsymptomer i form af en rødlig farvning af bladvævet, mens sorten 'Lambert' viser tydelige frugtsymptomer. De tre nævnte kirsebærsorter anvendes herhjemme som indikatorplanter for sygdommen.

Bekæmpelsesforanstaltninger

En omhyggelig udvælgelse og testning af sunde modertræer vil have afgørende betydning ved bekæmpelse af kirsebær-dværgfrugt.

Ved Statens plantepatologiske Forsøg er det ved termoterapi (varmebehandling) lykkedes at fremskaffe sundt materiale af dværgfrugt-angrebne kirsebærtræer.

Da sygdommen med cikader kan overføres til sunde kirsebærtræer fra japanske prydkirsebærtræer, der ofte er inficerede, bør sidstnævnte ikke plantes i nærheden af arealer med sød- eller surkirsebær.

I de nuværende plantager bør sygdommen begrænses ved rydning af symptom bærende træer og ved sprøjtninger med insekticider mod cikader.

Fremavlsforanstaltninger udføres ved et samarbejde mellem Statens Forsøgsvirksomhed og Fællesudvalget for Fremavl og Sundhedskontrol med Havebrugsplanter.

Statens plantepatologiske Forsøg,
Virologisk afdeling.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition. Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 84 50 57. Abonnementsprisen er for 1970 11,50 kr. årlig. incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 9.000 eksemplarer.